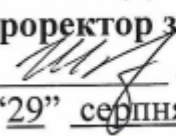


**ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»**

**Факультет суспільних і прикладних наук
Кафедра бізнесу та управління**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з методичної роботи
 Ярослав ШТАНЬКО
“29” серпня 2025 р.

УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ В ПРОЄКТНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Галузь знань:	Всі
Спеціальність:	Всі
Освітньо-професійна (освітньо-наукова) програма:	Всі ОП
Освітній рівень:	перший (бакалаврський)
Статус дисципліни:	вибіркова
Мова викладання, навчання та оцінювання:	українська

**Івано-Франківськ
2025**

РОЗРОБНИК:

к.е.н., доцент кафедри
бізнесу та управління



Тарас ВОРОБЕЦЬ

ЗАТВЕРДЖЕНО:

на засіданні кафедри бізнесу та управління,
протокол №1 від 28 серпня 2025р.

к.е.н, доцент, завідувач кафедри
бізнесу та управління



Ірина ПОПАДИНЕЦЬ

СХВАЛЕНО:

на засіданні Науково-методичної ради, протокол № 1 від 29 серпня 2025 року

е-mail	taras.vorobets@ukd.edu.ua
Номер аудиторії чи кафедри	205
Посилання на сайт	https://ukd.edu.ua/person/taras-vorobets
Сторінка курсу в СДО	https://online.ukd.edu.ua/course/view.php?id=7491

ВСТУП

Анотація навчальної дисципліни «Управління ризиками в проєктній діяльності»

Управління ризиками є ключовим елементом ефективної проєктної діяльності, оскільки будь-який проєкт – від ідеї до соціального чи інноваційного проєкту, характеризується невизначеністю, багатоваріантністю рішень та можливими загрозами внутрішнього й зовнішнього середовища. Ризики в проєктах є об'єктивно неминучими, а їхнє повне усунення неможливе, що зумовлює потребу у спеціальних знаннях і компетентностях для їх своєчасного виявлення, оцінювання та мінімізації. Дисципліна спрямована на формування у здобувачів освіти системного розуміння природи проєктних ризиків, уміння розмежовувати об'єктивні та суб'єктивні чинники їх виникнення, аналізувати причини та можливі наслідки ризикових ситуацій, а також розробляти оптимальні стратегії реагування. Особлива увага приділяється сучасним методам і інструментам ризик-менеджменту, включно з ідентифікацією ризиків, кількісною та якісною оцінкою, формуванням карти ризиків, вибором альтернативних напрямів діяльності та контролем ризикових параметрів упродовж усього життєвого циклу проєкту.

Вивчення курсу дозволяє здобувачам усвідомити співвідношення потенційних вигод і можливих втрат у різних сценаріях реалізації проєктів, обґрунтовувати управлінські рішення, оптимізувати проєктні ресурси й забезпечувати досягнення цілей проєкту з мінімальними відхиленнями. Дисципліна формує здатність передбачати ризики, знижувати їх до прийняттого рівня, забезпечувати стійкість проєктної діяльності та підвищувати її результативність.

Мета навчальної дисципліни передбачає формування у здобувачів освіти цілісного розуміння методів, інструментів і процедур управління ризиками в проєктній діяльності, а також розвиток практичних навичок ідентифікації, аналізу та оцінювання ризиків на всіх етапах життєвого циклу проєкту. Дисципліна забезпечує опанування підходів до прогнозування потенційних загроз, визначення їхнього впливу на досягнення проєктних цілей, формування стратегій реагування та вибору оптимальних управлінських рішень для підвищення стійкості, ефективності та результативності проєктів.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен **знати**:

- концептуальні основи ризику;
- ідентифікувати ризики;
- аналізувати (якісно та кількісно) ризики;
- ранжувати ризики;
- застосовувати сучасні методи боротьби з ризиками;
- планувати послідовність дій по управлінню ризиками;
- оцінювати ефективність запланованих протиризикових заходів;
- приймати рішення щодо вибору протиризикових заходів.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен **вміти**:

- розуміти природу невизначеності в проєктній діяльності, усвідомлювати вплив зовнішніх і внутрішніх некерованих чинників на перебіг та результати проєктів, а також специфіку багатокритеріального та конфліктного середовища прийняття рішень;
- здійснювати ідентифікацію та якісний аналіз проєктних ризиків, визначати їхні джерела, фактори виникнення та потенційні наслідки;
- використовувати кількісні методи оцінювання рівня ризику;
- застосовувати методи моделювання, контролю та управління ризиками, розробляти стратегії реагування, формувати альтернативні сценарії розвитку подій та обґрунтовувати оптимальні управлінські рішення;
- зміншувати вплив ризиків на результати проєкту, інтегруючи процедури управління ризиками в систему планування, моніторингу та реалізації проєктної діяльності.

Професійні компетентності, яких набувають студенти внаслідок вивчення навчальної дисципліни згідно Проєкту Європейської Комісії TUNING «Налаштування освітніх систем в Європі»)

Загальні компетентності з переліку проєкту TUNING	Назва програмних результатів навчання
Здатність аналізувати та синтезувати інформацію, пов'язану з ризиками проєктної діяльності.	Вміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції.
Здатність приймати обґрунтовані рішення в умовах невизначеності.	
Здатність працювати в команді та ефективно комунікувати щодо	

ризиків проєкту.	Використовує сучасні інструменти, методики та програмні засоби для аналізу ризиків і підвищення професійної компетентності.
Здатність організовувати й планувати діяльність у процесі управління ризиками.	
Здатність до самостійного навчання й підвищення кваліфікації у сфері ризик-менеджменту	

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс	3		
Семестр	6		
Кількість кредитів ЄКТС	3		
Аудиторні навчальні заняття		денна форма	заочна форма
	лекції	28 (в годинах)	6 (в годинах)
	семінари, практичні	14 (в годинах)	4 (в годинах)
Самостійна робота		48 (в годинах)	80 (в годинах)
Форма підсумкового контролю	залік		

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Перелік тем лекційного матеріалу

Тема 1. Ідентифікація ризиків у проектах (2 год)

Предмет, методи і задачі дисципліни. Поняття невизначеності та ризику. Поняття повної, часткової невизначеності, повної визначеності. Причини виникнення невизначеності. Ситуація невизначеності і ситуація ризику. Характеристики економічного ризику. Поняття ризик-менеджменту і його особливості в умовах конкурентної боротьби. Фактори виникнення економічного ризику та його функції. Сутність ризику і причини його виникнення. Основні риси ризику. Функції ризику. Класифікація ризиків.

Самостійне вивчення: Особливості управління в умовах невизначеності. [1,2,3].

Тема 2. Показники ризику та методи його оцінки (2 год)

Різниця між ризик менеджментом та управління ризиками. Точність визначень. Причини актуальності ризик менеджменту. Переваги управління ризиками та їх вплив на управління компанією. Специфіка ризик середовища в Україні. Еволюція управління ризиками. Зони ризику залежно від величин збитків. Крива імовірності збитків. Методи оцінки підприємницького ризику.

Самостійне вивчення: Відмінність управління ризиками в Україні та за кордоном. [1,2,3].

Тема 3. Ризик та ціна капіталу (2 год)

Фактори ризиків в Україні. Класифікація факторів, що впливають на рівень ризику. Організація управління ризиком. Документація, необхідна для управління ризиками. Програма управління ризиками. Установлення контексту ризику, його стратегічних і тактичних позицій. Виявлення факторів ризику. Оцінка ризику. Методи виявлення ризику: традиційні і сучасні методи. Збитки компанії, ризик експозиції та їх класифікація. Методи управління ризиками та їх особливості. Фінансування ризику.

Самостійне вивчення: Основні шляхи та методи мінімізації ризику. [1,2,3].

Тема 4. Управління ризиками (2 год)

Організація управління ризиками в процесі підприємницької діяльності. Стратегія управління ризиками. Відповідальність менеджменту за управління ризиком. Комплексний ризик менеджмент. Розробка схеми управління ризиком. Участь керівництва в управлінні ризиком. Стратегія реакції на ризик. Організація роботи відповідальних осіб в управлінні ризик-менеджментом. Штат працівників з ризику. Комунікації і навчання в управлінні ризиками.

Самостійне вивчення: Управління ризиками як ключові елементи процесу управління. [2,3,4].

Тема 5. Валютні ризики (2 год)

Сутність і характер ризику коливання валюти. Страхування валютного ризику як метод його мінімізації. Характеристика методів страхування валютних ризиків. Валютний ризик як імовірність грошових втрат або недоодержання прибутку суб'єктами валютного ринку у порівнянні із запланованими значеннями в результаті несприятливої зміни значення валютного курсу. Зміна реальної вартості грошових зобов'язань у визначений період. Операційний ризик. Трансляційний (бухгалтерський) ризик. Економічний валютний ризик. Потаємні (приховані) валютні ризики. *Самостійне вивчення: Проблема валютного ризику в економічній теорії та практиці. [3,4, 5, 6].*

Тема 6. Інвестиційні ризики (4 год)

Сутність інвестиційних ризиків і їх класифікація. Метод дисконтування як спосіб оцінки ступеня інвестиційного ризику. Регулювання ризику в довгостроковому інвестуванні. Дослідження інвестиційних ризиків, виявлення факторів, які їх викликають та обчислення можливих втрат. Типи ризику в залежності від умов фінансування і комбінацій інвестиційних проектів. Фінансування інвестиційних проектів цілком за рахунок власних засобів. Основні підходи і засоби управлінського впливу на зниження інвестиційного ризику, застосовані на практиці. *Самостійне вивчення: Характеристика бізнесризиків. [3,4, 5, 6].*

Тема 7. Моніторинг і контроль ризиків у проектах (4 год)

Сутність процесу моніторингу ризиків у проектах. Система контролю ризиків у проєктній діяльності. Інструменти для відстеження зміни рівня ризику протягом життєвого циклу проєкту. Тригер ризику і яку роль він відіграє у системі контролю. Оцінка ефективності заходів реагування на ризики. Система звітності щодо ризиків у проєкті. *Самостійне вивчення: Які сучасні цифрові інструменти використовуються для моніторингу ризиків у проєктах. Порогові значення ризиків і які методи їх обґрунтування. Підходи для кількісного моніторингу ризиків у довгострокових та інноваційних проєктах. Механізм ескалації ризиків у складних та багаторівневих проєктах. [3,4, 5, 6].*

Тема 8. Культура управління ризиками у команді (2 год)

Сутність поняття «культура управління ризиками» у проєктній команді. Компоненти, що формують організаційну культуру ризик-менеджменту. Роль лідерства та стиль управління у формуванні ризик-орієнтованої поведінки команди. Принципи комунікації, які сприяють ефективному

управлінню ризиками в команді. Типові бар'єри командної взаємодії, що знижують ефективність управління ризиками. Інструменти та практики для розвитку культури ризик-менеджменту в команді.

Самостійне вивчення: Міжнародні стандарти, що містять вимоги та рекомендації щодо формування культури ризик-менеджменту. Впровадження корпоративних цінностей. Практики командного навчання, що сприяють розвитку навичок проактивного управління ризиками. Зв'язок культури ризик-менеджменту з мотивацією та відповідальністю членів команди. [2,3,4].

Зміст практичних занять

Тема 1. Ідентифікація ризиків у проектах (2 год)

Заняття 1. Ідентифікація ризиків у проектах (2 год.)

Предмет, методи і задачі дисципліни. Поняття невизначеності та ризику. Поняття повної, часткової невизначеності, повної визначеності. Причини виникнення невизначеності. Ситуація невизначеності і ситуація ризику. Характеристики економічного ризику. Поняття ризик-менеджменту і його особливості в умовах конкурентної боротьби. Фактори виникнення економічного ризику та його функції. Сутність ризику і причини його виникнення. Основні риси ризику. Функції ризику. Класифікація ризиків.

Самостійне вивчення: Особливості управління в умовах невизначеності. [1,2,3].

Тема 2. Показники ризику та методи його оцінки (2 год)

Заняття 1. Показники ризику та методи його оцінки (2 год.)

Різниця між ризик менеджментом та управління ризиками. Точність визначень. Причини актуальності ризик менеджменту. Переваги управління ризиками та їх вплив на управління компанією. Специфіка ризик середовища в Україні. Еволюція управління ризиками. Зони ризику залежно від величин збитків. Крива імовірності збитків. Методи оцінки підприємницького ризику.

Самостійне вивчення: Відмінність управління ризиками в Україні та за кордоном. [1,2,3].

Тема 3. Ризик та ціна капіталу (2 год)

Заняття 1. Ризик та ціна капіталу (2 год.)

Фактори ризиків в Україні. Класифікація факторів, що впливають на рівень ризику. Організація управління ризиком. Документація, необхідна для управління ризиками. Програма управління ризиками. Установлення контексту ризику, його стратегічних і тактичних позицій. Виявлення факторів ризику. Оцінка ризику. Методи виявлення ризику: традиційні і

сучасні методи. Збитки компанії, ризик експозиції та їх класифікація. Методи управління ризиками та їх особливості. Фінансування ризику.

Самостійне вивчення: Основні шляхи та методи мінімізації ризику. [1,2,3].

Тема 4. Управління ризиками (4 год)

Заняття 1. *Організація та система управління ризиками у проєктній діяльності (2 год)*

Організаційна структура управління ризиками у проєктах та принципи її побудови. Визначення ролей і повноважень менеджменту в системі ризик-менеджменту. Концепція комплексного ризик-менеджменту та його елементи. Процедура створення та впровадження схеми управління ризиками в організації. Взаємодія ключових стейкхолдерів у рамках управління ризиками.

Самостійне вивчення: Методологічні підходи до побудови системи управління ризиками. Взаємозв'язок між корпоративною культурою та структурою ризик-менеджменту. Приклади схем управління ризиками у реальних компаніях та їх аналіз. [2,3,4].

Заняття 2. *Стратегії реагування на ризики, комунікації та роль персоналу (2 год)*

Стратегії реагування на ризики: уникнення, зниження, перенесення, прийняття. Розроблення та впровадження планів реагування на ризики в проєктній діяльності. Організація роботи відповідальних осіб та формування штатної структури з ризик-менеджменту. Побудова системи внутрішніх комунікацій щодо ризиків і підтримка інформаційної прозорості. Навчання персоналу та формування компетентностей у сфері управління ризиками.

Самостійне вивчення: Аналіз ролі навчальних програм із ризик-менеджменту в підвищенні якості управління проєктами. Інструменти цифрової підтримки комунікацій у ризик-менеджменті. [2,3,4].

Тема 5. Валютні ризики (2 год)

Заняття 1. *Валютні ризики (2 год.)*

Сутність і характер ризику коливання валюти. Страхування валютного ризику як метод його мінімізації. Характеристика методів страхування валютних ризиків. Валютний ризик як імовірність грошових втрат або недоодержання прибутку суб'єктами валютного ринку у порівнянні із запланованими значеннями в результаті несприятливої зміни значення валютного курсу. Зміна реальної вартості грошових зобов'язань у визначений період. Операційний ризик. Трансляційний (бухгалтерський) ризик. Економічний валютний ризик. Потаємні (приховані) валютні ризики. *Самостійне вивчення: Проблема валютного ризику в економічній теорії та практиці. [3,4, 5, 6].*

Тема 6. Інвестиційні ризики (4 год)

Заняття 1. *Сутність, види та класифікація інвестиційних ризиків* (2 год)

Поняття інвестиційного ризику та його роль у прийнятті інвестиційних рішень. Основні класифікаційні підходи до інвестиційних ризиків: внутрішні та зовнішні, систематичні та несистематичні ризики. Структура інвестиційних ризиків у реальних інвестиційних проєктах. Аналіз джерел виникнення інвестиційних ризиків на мікро- та макрорівнях. Значення класифікації ризиків для формування стратегії управління в інвестиційній діяльності.

Самостійне вивчення: Основні елементи інвестиційного ризику та їх характеристика. Потенційні внутрішні джерела ризиків інвестиційних проєктів. Зовнішні макроекономічні, політичні та ринкові чинники ризиків. Ознаки та параметри, за якими класифікують інвестиційні ризики. [3,4, 5, 6].

Заняття 2. *Методи визначення та інструменти управління інвестиційними ризиками* (2 год)

Методи ідентифікації та якісного аналізу інвестиційних ризиків. Кількісні методи оцінювання інвестиційних ризиків: варіація, дисперсія, коефіцієнти ризику. Інструменти прогнозування та оцінки чутливості інвестиційного проєкту. Підходи до зниження інвестиційних ризиків: диверсифікація, страхування, хеджування. Формування системи управління інвестиційними ризиками в компанії.

Самостійне вивчення: Інструменти якісного аналізу ризику. Методи кількісного аналізу ризику інвестицій (аналіз імовірностей, чутливості, сценарний аналіз). Практика застосування страхування та фінансових деривативів у мінімізації інвестиційних ризиків. Огляд сучасних цифрових інструментів оцінювання інвестиційних ризиків. [3,4, 5, 6].

Тема 7. Моніторинг і контроль ризиків у проєктах (4 год)

Заняття 1. *Організація моніторингу ризиків у проєктній діяльності* (2 год)

Роль моніторингу в системі управління ризиками та його взаємозв'язок з фазами проєкту. Структура системи контролю ризиків та принципи її побудови. Інструменти для регулярного відстеження змін ризиків: журнали ризиків, карти ризиків, контрольні списки, ризик-дашборди. Визначення тригерів ризиків (risk triggers) та їхня роль у вчасній ескалації ризикових ситуацій. Формування механізмів оперативного контролю ризикових подій та їх впливу на базові параметри проєкту (час, бюджет, якість).

Самостійне вивчення: Сучасні цифрові інструменти контролю ризиків. Порогові значення ризиків: підходи до встановлення, методи обґрунтування та приклади застосування. Порівняння інструментів візуалізації ризиків. Практика застосування систем раннього попередження ризиків у міжнародних проєктах. [3,4, 5, 6].

Заняття 2. Оцінка ефективності заходів реагування та звітність щодо ризиків (2 год)

Підходи до оцінювання результативності заходів реагування на ризики. Кількісний моніторинг ризиків у довгострокових та інноваційних проєктах: сценарний аналіз, метод Монте-Карло, аналіз чутливості. Система звітності щодо ризиків: формат, періодичність, зміст, відповідальні особи. Механізм ескалації ризиків у складних проєктах: рівні відповідальності, процедури повідомлення, управлінські дії. Інтеграція контрольних рішень у план управління ризиками та зміна планових параметрів після моніторингу.

Самостійне вивчення: Підходи для кількісного моніторингу ризиків у високотехнологічних та інноваційних проєктах. Механізм ескалації ризиків у багаторівневих організаційних структурах. Звітність щодо ризиків у міжнародних проєктах: формати, приклади, рекомендації. [3,4, 5, 6].

Тема 8. Культура управління ризиками у команді (2 год)

Заняття 1. Культура управління ризиками у команді (2 год.)

Сутність поняття «культура управління ризиками» у проєктній команді. Компоненти, що формують організаційну культуру ризик-менеджменту. Роль лідерства та стиль управління у формуванні ризик-орієнтованої поведінки команди. Принципи комунікації, які сприяють ефективному управлінню ризиками в команді. Типові бар'єри командної взаємодії, що знижують ефективність управління ризиками. Інструменти та практики для розвитку культури ризик-менеджменту в команді.

Самостійне вивчення: Міжнародні стандарти, що містять вимоги та рекомендації щодо формування культури ризик-менеджменту. Впровадження корпоративних цінностей. Практики командного навчання, що сприяють розвитку навичок проактивного управління ризиками. Зв'язок культури ризик-менеджменту з мотивацією та відповідальністю членів команди. [2,3,4].

Зміст самостійної роботи здобувачів

Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни:

Найменування видів робіт	Розподіл годин за формами навчання	
	денна	заочна
Самостійна робота, год, у т.ч.:	48	80
Опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	10	20

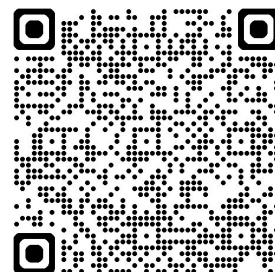
Підготовка до практичних занять та контрольних заходів	10	20
Підготовка звітів з практичних робіт	8	10
Підготовка до поточного контролю	10	15
Опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	10	15

ПОЛІТИКА КУРСУ

Коротко, з покликанням на відповідну нормативну базу УКД, висвітлити питання.¹

1) щодо системи поточного і підсумкового контролю

Організація поточного та підсумкового семестрового контролю знань студентів, проведення практик та атестації, переведення показників академічної успішності за 100-бальною шкалою в систему оцінок за національною шкалою здійснюється згідно з “Положенням про систему поточного і підсумкового контролю, оцінювання знань та визначення рейтингу здобувачів освіти”. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).



2) щодо оскарження результатів контрольних заходів

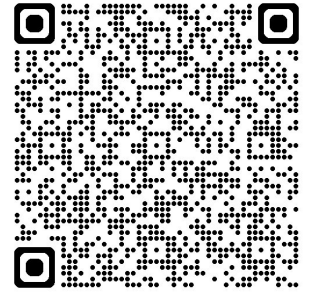
Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження оцінки з дисципліни отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до «Положення про політику та врегулювання конфліктних ситуацій». Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).



3) щодо відпрацювання пропущених занять

¹ зміст пунктів може редагуватись з огляду на особливості курсу

Згідно “Положення про організацію освітнього процесу” здобувач допускається до семестрового контролю з конкретної навчальної дисципліни (семестрового екзамену, диференційованого заліку), якщо він виконав усі види робіт, передбачені на семестр навчальним планом та силабусом/робочою програмою навчальної дисципліни, підтвердив опанування на мінімальному рівні результатів навчання (отримав ≥ 35 бали), відпрацював визначені індивідуальним навчальним планом всі лекційні, практичні, семінарські та лабораторні заняття, на яких він був відсутній. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).



4) щодо дотримання академічної доброчесності

“Положення про академічну доброчесність” закріплює моральні принципи, норми та правила етичної поведінки, позитивного, сприятливого, доброчесного освітнього і наукового середовища, професійної діяльності та професійного спілкування спільноти Університету, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).



5) щодо використання штучного інтелекту

“Положення про академічну доброчесність” визначає політику щодо використання технічних засобів на основі штучного інтелекту в освітньому процесі. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).² “Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації та фальсифікації академічних творів” містить рекомендації щодо використання в академічних текстах генераторів на основі штучного інтелекту. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).



6) щодо використання технічних засобів в аудиторії та правила комунікації

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). На гаджетах повинен бути активований режим «без звуку» до початку заняття. Під час занять заборонено надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти, соціальних мереж тощо, окрім виробничої необхідності. Під час

² визначається політика використання ШІ в навчальній дисципліні - дозволене/заборонене, правила використання

виконання заходів контролю використання гаджетів заборонено (за винятком, коли це передбачено умовами його проведення). У разі порушення цієї заборони результат анулюється без права перескладання. Ознайомитись з відповідним документом можна за [посиланням](#).

Комунікація відбувається через електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle.



7) щодо зарахування результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти

Процедури визнання результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти визначаються «Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та / або інформальної освіти». Ознайомитись з документом можна за [посиланням](#).³



Під час вивчення навчальної дисципліни “Радіовиробництво і подкасти” студентам надається можливість перерахування неформальної освіти. До прикладу, із запропонованого переліку можна пройти сертифіковані (безкоштовні) курси на освітніх платформах, відтак сертифікат, який отримали під час навчання, — є підтвердженням засвоєння студентом окремих тем, що включені у зміст дисципліни.

№ п/п	Перелік сертифікованих (безкоштовних) онлайн-курсів	Перелік тем, які можуть бути перераховані (за умови наявності сертифіката на ім'я та прізвище студента/студентки)
1.	Виведіть свій бізнес на міжнародний ринок	● Ідентифікація ризиків у проектах ● Показники ризику та методи його оцінки
2.	Етика фахівця з фінансів та інвестицій	● Ризик та ціна капіталу ● Управління ризиками
3.	Основи фінансів та інвестицій	● Валютні ризики ● Інвестиційні ризики
4.	Ukrainian Digital Bootcamp	● Моніторинг і контроль ризиків у проектах ● Культура управління ризиками у команді

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

³ визначається перелік електронних та інших ресурсів та умови перерахування

При вивченні дисципліни застосовується комплекс методів для організації навчання студентів з метою розвитку їх логічного та абстрактного мислення, творчих здібностей, підвищення мотивації до навчання та формування особистості майбутнього фахівця.

Програмний результат навчання⁴	<u>Метод навчання</u>	<u>Метод оцінювання</u>
Вміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формувати рекомендації в межах своєї компетенції.	Лекція, демонстрування, індуктивний, дедуктивний, аналітичний, синтетичний, порівняння, узагальнення, конкретизація, дослідницький, інтерактивні методи (кейсметод, банк ідей, мозковий штурм, ділові ігри, бесіда-діалог)	Поточний контроль, усний контроль, письмовий контроль, тестовий контроль, екзамен
Використовувати дані статистичної звітності, обліку та спеціальних досліджень у професійній діяльності.		

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Вид	Зміст	% від загальної оцінки	Бал	
			min	max
Поточні контрольні заходи	всього	60	35	60
Підсумкові контрольні заходи	залік	40	24	40
Всього:	-	100	60	100

Процедура проведення контрольних заходів, а саме поточного контролю знань протягом семестру та підсумкового семестрового

⁴ для вибірових навчальних дисциплін вказується результат навчання

контролю, регулюється «Положенням про систему поточного та підсумкового контролю оцінювання знань та визначення рейтингу студентів».

Фіксація **поточного** контролю здійснюється в “Електронному журналі обліку успішності академічної групи” на підставі чотирибальної шкали – “2”; “3”; “4”; “5”. У разі відсутності студента на занятті виставляється “н”. За результатами поточного контролю у Журналі, автоматично визначається підсумкова оцінка, здійснюється підрахунок пропущених занять.

Критерії оцінювання:

<i>«незадовільно»</i>	володіє навчальним матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об’єктів, що позначаються окремими словами чи реченнями; володіє матеріалом на елементарному рівні засвоєння, викладає його уривчастими реченнями, виявляє здатність висловити думку на елементарному рівні; володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу;
<i>«задовільно»</i>	володіє матеріалом на початковому рівні, значну частину матеріалу відтворює на репродуктивному рівні; володіє матеріалом на рівні, вищому за початковий, здатний за допомогою викладача логічно відтворити значну його частину; може відтворити значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, порівнювати та робити висновки, виправляти допущені помилки;
<i>«добре»</i>	здатний застосовувати вивчений матеріал на рівні стандартних ситуацій, частково контролювати власні навчальні дії, наводити окремі власні приклади на підтвердження певних тверджень: вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність, виправляти помилки і добирати аргументи на підтвердження певних думок під керівництвом викладача; вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, та вміє застосовувати його на практиці; вільно розв’язує задачі в стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;

«відмінно»	виявляє початкові творчі здібності, самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, оцінює окремі нові факти, явища, ідеї; знаходить джерела інформації та самостійно використовує їх відповідно до цілей, поставлених викладачем; вільно висловлює власні думки і відчуття, визначає програму особистої пізнавальної діяльності, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особисту позицію щодо них; без допомоги викладача знаходить джерела інформації і використовує одержані відомості відповідно до мети та завдань власної пізнавальної діяльності; використовує набуті знання і вміння в нестандартних ситуаціях; виявляє особливі творчі здібності, самостійно розвиває власні обдарування і нахили, вміє самостійно здобувати знання.
-------------------	---

Усі пропущені заняття, а також негативні оцінки студенти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. У випадку недотримання цієї норми, замість “н” в журналі буде виставлено “0” (нуль балів), без права перездачі. Відпрацьоване лекційне заняття в електронному журналі позначається літерою «в».⁵

До підсумкового контролю допускаються студенти які за результатами поточного контролю отримали не менше 35 балів. Усі студенти, що отримали 34 балів і менше, не допускаються до складання підсумкового контролю і на підставі укладання додаткового договору, здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного навчального семестру. За результатами підсумкового контролю (диференційований залік/екзамен) студент може отримати 40 балів. Студенти, які під час підсумкового контролю отримали 24 бали і менше, вважаються такими, що не здали екзамен/диференційований залік і повинні йти на перездачу.

Загальна семестрова оцінка з дисципліни, яка виставляється в екзаменаційних відомостях оцінюється в балах (згідно з **Шкалою оцінювання знань за ЄКТС**) і є сумою балів отриманих під час поточного та підсумкового контролю.

Шкала оцінювання знань за ЄКТС:

Оцінка за національною шкалою	Рівень досягнень, %	Шкала ECTS
--------------------------------------	----------------------------	-------------------

⁵ можна вказати теми чи завдання, які є обов'язковими до виконання, а також особисті підходи до оцінювання рівня знань здобувачів під час аудиторної роботи

Національна диференційована шкала		
Відмінно	90 – 100	A
Добре	83 – 89	B
	75 – 82	C
Задовільно	67 – 74	D
	60 – 66	E
Незадовільно	35 – 59	FX
	0 – 34	F
Національна недиференційована шкала		
Зараховано	60 – 100	-
Не зараховано	0 – 59	-

Студенти, які не з'явилися на екзамені без поважних причин, вважаються такими, що одержали незадовільну оцінку.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ⁶

Основна література

1. Гросул В. А., Усова М. О. Ризик: сутність, причини виникнення та основні види. Економічний простір. 2021. № 176. С. 58-64.
2. Кущик А. П. Управління ризиками : навчальний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти магістра спеціальності «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» освітньо-професійної програми «Фінанси і кредит». Запоріжжя : ЗНУ, 2024. 119 с.
3. Ризик-менеджмент: навчальний посібник для здобувачів спец. 051 «Економіка» та 073 «Менеджмент» /З.Д. Калініченко . Дніпро: ДДУВС, 2021. 224 с.
4. Управління ризиками: Навчальний наочний посібник [Електронний ресурс]: навч. посіб. для студ. спеціальності 073 «Менеджмент» / М.О. Кравченко, К. О. Бояринова, К. О. Копішинська; КПІ ім. Ігоря Сікорського.

⁶ обов'язково: враховувати вимоги [ДСТУ 8302:2015](#) (відповідно до [Наказу № 65, від 4.03. 2016](#)), [рекомендації](#) Національного агентства з забезпечення якості вищої освіти, використовувати літературу за останні 5-7 років, наводити власні публікації за змістом навчальної дисципліни.

Електронні текстові дані (1 файл: 18 Мбайт). Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 432 с.

5. Лактіонова О. А. Управління фінансовими ризиками: навчальний посібник. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2020. 256 с. URL : https://r.donnu.edu.ua/bitstream/123456789/1460/1/Навч%20посібник%20УФР%2027_10_2020.pdf

6. Управління фінансовими ризиками: навчальний посібник / Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2020. 256 с.

Додаткова література

7. ДСТУ EN IEC 31010:2022. Керування ризиками – методи оцінки ризиків.

8. Економічні ризики: методи вимірювання та управління : навчальний посібник / Н. С. Скопенко, І. В. Федулова, Л. В. Мазник, О. М. Кириченко, Л. І. Удворгелі ; за заг. ред. Н. С. Скопенко. – Київ : Видавничий дім «Кондор», 2021. – 348 с.

9. Потій О.В. Аналіз методів оцінки і управління ризиками кібер- і інформаційної безпеки / О. В. Потій, Ю. І. Горбенко, О. А. Замула, К. В. Ісірова // Всеукраїнський міжвідомчий науково-технічний збірник "Радіотехніка". Вип. 206. Харків : ХНУРЕ, 2021. С. 1-25

10. Стешенко О. Д. Ризикологія: Навч. Посібник. Харків: УкрДУЗТ, 2019. 180 с. URL : <http://lib.kart.edu.ua/bitstream/123456789/2224/1/Навчальний%20посібник.pdf>

11. Управління фінансовими ризиками: навч. посіб. / С. Г. Шклярук. — Київ : ДП «Вид. дім «Персонал», 2019. — 494 с.

Електронні інформаційні ресурси

12. Офіційний веб-сайт Міністерства фінансів України: <http://www.minfin.gov.ua>

13. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України <http://www.ukrstat.gov.ua>

14. Офіційний веб-сайт Національного банку України <http://www.bank.gov.ua>

15. Офіційний веб-сайт Національного інституту стратегічних досліджень при президентові України <http://www.niss.gov.ua>

16. Офіційний веб-сайт Національного порталу відкритих даних <http://www.data.gov.ua/>